

โครงการพายเรือเพื่อเจ้าพระยา ๒๕๖๒

เก็บขยะจากปากน้ำโพ ถึงสมุทรปราการ

๑๐ จังหวัด ๑๐ วัน

๑ - ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๒

๑). หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ปล่อยขยะลงทะเลมากที่สุด เป็นอันดับ ๖ ของโลก โดย ๘๐% ของขยะมาจากแม่น้ำสายหลักๆ ที่ไหลลงสู่อ่าวไทย ขยะเหล่านั้นส่วนใหญ่ เป็นขยะพลาสติกใช้เวลาในการย่อยสลายเป็นพันปี ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมกระทบต่อทะเล มหาสมุทร กระทบต่อสัตว์น้ำในทะเล เช่น ปลาวาฬ เต่า ที่ต้องตายจากขยะพลาสติก เป็นจำนวนมากทุกปี และยังก่อให้เกิดปัญหาต่อสุขภาพด้วย เพราะขยะพลาสติกจำนวนมากจะสลายตัวเป็นไมโครพลาสติกที่จะเข้าสู่ตัวปลา และกลับมาหามนุษย์อีกครั้ง

แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแม่น้ำสายใหญ่และสำคัญที่สุดของประเทศไทย จึงเป็นแม่น้ำที่มีขยะไหลลงอ่าวไทยมากที่สุดด้วย ประปี ๒๕๖๑ ที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย จัดกิจกรรม “พายเรือเพื่อเจ้าพระยา : เก็บขยะจากปากน้ำโพถึงอ่าวไทย” วันที่ ๑๐ - ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยมีนักพายเรือคายัค ๒๐ ลำ จัดกิจกรรมพายเรือเก็บขยะในจังหวัดต่างๆ ทั้ง ๑๐ จังหวัดที่แม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่าน เพื่อชักชวนคนไทยให้เลิกทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลองสามารถสร้างกระแสความตื่นตัวได้มากพอสมควร และการที่จัดกิจกรรมให้คนเลิกทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักของประเทศไทยให้สำเร็จต่อไป

และในปี ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นปีมหามงคลที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษก และทรงโปรดให้มีพระราชพิธีเสด็จพยุหยาตราทางชลมารค ในวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จึงได้ร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย จัดกิจกรรมพายเรือเก็บขยะในแม่น้ำเจ้าพระยาอีกครั้ง เพื่อชักชวนคนไทยช่วยกันให้เก็บขยะในแม่น้ำในการเตรียมการสำหรับพระราชพิธีสำคัญยิ่งนี้

โดยการพายเรือเก็บขยะในแม่น้ำเจ้าพระยาในปีนี้จะมเรือหลักที่พายตลอดระยะทาง ๑๐ จังหวัด จำนวน ๑๐ ลำ พายทั้งหมด ๑๐ วัน ตั้งแต่วันที่ ๑-๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๒ โดยเริ่มต้นที่ปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ และสิ้นสุดลงที่วัดจากแดง จังหวัดสมุทรปราการ

๒). วัตถุประสงค์

(๑) เพื่อเชิญชวนประชาชน ชุมชนและหน่วยงานสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ร่วมกันเก็บขยะและทำความสะอาดแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่ปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ จนถึง จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อเตรียมการสำหรับพระราชพิธีเสด็จพยุหยาตราทางชลมารค

(๒) เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนเลิกทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง และรักษาสิ่งแวดล้อม โดยให้เห็นผลกระทบที่เกิดจากการทิ้งขยะพลาสติก ขยะอื่นๆ และน้ำเน่าเสียในแม่น้ำ

(๓) เพื่อเป็นโครงการนำร่อง และเกิดการขับเคลื่อนในการแก้ปัญหาขยะในแม่น้ำลำคลอง และปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยร่วมกันทั้งชุมชน วัด โรงเรียน ภาครัฐ และภาคเอกชน สำหรับชุมชนต่างในกลุ่มน้ำเจ้าพระยา และเป็นตัวอย่างให้กับพื้นที่ลุ่มน้ำอื่นๆ ทั้งประเทศต่อไป

๓). วิธีและลักษณะการจัดโครงการ

(๑) ประสานงานหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งในส่วนกลางและในแต่ละจังหวัด

(๒) สำรวจเส้นทาง แม่น้ำเจ้าพระยาทั้ง ๑๐ จังหวัด เพื่อรวบรวมข้อมูลและปัญหา พร้อมทั้งนำมาวางแผนปฏิบัติงานในการกำหนดที่จัดกิจกรรมและวัดที่พิกัดตลอดทั้ง ๑๐ วัน

(๓) เตรียมนักพายเรือคายัคที่จะต้องพายตลอดเส้นทางจำนวน ๑๐ คน และทีมเสริมอีกอย่างน้อย ๑๐ คน

(๔) กิจกรรมพายเรือเก็บขยะในทุกจังหวัดทั้ง ๑๐ จังหวัด โดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจะทำการคัดแยกขยะ และกรมควบคุมมลพิษจะตรวจวัดคุณภาพน้ำของทุกจังหวัด

(๕) รณรงค์ให้คนไทยทั่วประเทศเลิกทิ้งขยะลงแม่น้ำ ผ่านสื่อมวลชน ผ่านโซเชียลมีเดีย

๔). ผู้รับผิดชอบโครงการ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดย รองอธิการบดีฝ่ายความยั่งยืนและบริหารศูนย์รังสิต

๕). หน่วยงานร่วมจัด

(๑) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๒) กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๓) กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๔) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๕) กระทรวงมหาดไทย

(๖) กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

(๗) กรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

(๘) กรมกิจการพลเรือนทหารเรือ

(๙) กรมเจ้าท่า

(๑๐) กรมชลประทาน

(๑๑) สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร

- (๑๒) กลุ่มต้นไม้ใหญ่ (Big Trees Project)
- (๑๓) สมาคมกีฬาเรือพายแห่งประเทศไทย
- (๑๔) ธนาคารกรุงเทพ
- (๑๕) ธนาคารไทยพาณิชย์
- (๑๖) ธนาคารกรุงไทย
- (๑๗) ศูนย์การค้าไอคอนสยาม (บริษัท ไอคอนสยาม จำกัด)
- (๑๘) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) PTT
- (๑๙) บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) PTT GC
- (๒๐) สมาคมธุรกิจเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ไทย
- (๒๑) สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องตี้มไทย

ผู้เข้าร่วมโครงการ

- (๑) ชุมชน วัด โรงเรียนริมแม่น้ำเจ้าพระยาทั้ง ๑๐ จังหวัด
- (๒) หน่วยงานภาครัฐ ในพื้นที่ จังหวัด อำเภอบล ตำบล ทั้ง ๑๐ จังหวัด
- (๓) นักศึกษาและบุคลากรมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ

- (๑) จำนวนคนพายเรือ ๒๐ คน และผู้สนับสนุน
- (๒) จำนวนประชาชนที่ร่วมเก็บขยะในแม่น้ำเจ้าพระยาและร่วมกิจกรรม ๑๐ จังหวัด จังหวัดละ ๒๕๐ คน

๖). ระยะเวลา สถานที่ดำเนินการ

- วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ เตรียมงานที่จังหวัดนครสวรรค์
- วันที่ ๑-๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๒ ระยะเวลา ๑๐ โดยเริ่มจาก ปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์
- ถึงวัดจากแดง จังหวัดสมุทรปราการ
- วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ปิดงาน และเก็บงาน

๗). ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- (๑) ส่งผลให้ประชาชน ชุมชนและหน่วยงานสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ร่วมกันเก็บขยะและทำความสะอาดแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่ปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ จนถึงจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อเตรียมการสำหรับพระราชพิธีเสด็จพยุหยาตราทางชลมารค
- (๒) ส่งผลให้ประชาชนเลิกทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง และร่วมรักษาสิ่งแวดล้อม
- (๓) สามารถเป็นโครงการนำร่องในการขับเคลื่อนในการแก้ปัญหาขยะในแม่น้ำลำคลอง และปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยร่วมกันทั้งชุมชน (บ้าน) วัด โรงเรียน ภาครัฐ และภาคเอกชน สำหรับชุมชนต่างในกลุ่มน้ำเจ้าพระยา และเป็นตัวอย่างให้กับพื้นที่ลุ่มน้ำอื่นๆ ทั้งประเทศต่อไป